

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
I. UVOD I METODOLOGIJA RADA	5
1. Predmet i formulisanje problema istraživanja	5
2. Ciljevi istraživanja	6
3. Utvrđivanje hipoteze	7
4. Metode istraživanja	8
5. Izvori saznanja za rad	9
II. POČETCI I RAZVOJ ŠKOLSTVA U BOSNI I HERCEGOVINI	10
1. Pregled razvoja školstva u Bosni i Hercegovini	10
2. Stanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini danas	16
3. Pregled visokoškolskih ustanova i upisanih studenata	18
III. OBRAZOVNI, VASPITNI I ŠKOLSKI SISTEM	21
1. Školsko zakonodavstvo	22
2. Zakon o univerzitetu Republike Srpske i Zakon o 23 univerzitetu	23
3. Kantonalni zakoni o univerzitetu	27
a) Zakon o Univerzitetu u Bihaću	27
b) Zakon o Univerzitetu u Tuzli	29
c) Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo	30
4. Principi na kojima se zasniva nacrt Zakona o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine	31
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske	42
IV. SISTEM STUDIRANJA U EVROPI	44
1. Najbolje rangirani svjetski univerziteti	44
2. Mobilnost i internacionalizacija	45
3. Zapošljavanje svršenih studenata	47
4. Izvori finansiranja visokoškolskih ustanova u zemljama Evropske unije	48
5. Vrste visokoškolskih ustanova u Evropi	50
6. Potrebne promjene u visokom obrazovanju	52
a) Nužnost reforme visokog obrazovanja	55
c) Pravci reforme visokog obrazovanja	59
d) Prioriteti u visokom obrazovanju	61
e) Primjena Bolonjskih principa i pravni osnov u visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine	63
7. Autonomija univerziteta	67
8. Odnos politike i političara prema visokom obrazovanju	70
9. Cilj kome treba da težimo	72
10. Primjena informacionih tehnologija kao glavni razvojni cilj	76
a) Odnos univerziteta sa okruženjem	78
b) Neformalno obrazovanje	80
c) Swot analiza studija „učenja na daljinu“	80
V. SAVREMENE ŠKOLE I FAKULTETI	82
1. Razlika između savremene i tradicionalne škole	82

a) Interaktivno učenje	85
b) Timski rad.....	87
c) Nastava i studenti.....	88
d) Primjer uputstva za unapređenje i modernizaciju načina podučavanja.....	96
e) Nastavni programi i izvođenje nastave.....	97
f) Položaj i uloga studenata u obrazovnom procesu	100
g) Položaj i uloga nastavnika u obrazovnom procesu.....	101
2. Integrisanje fakulteta.....	103
VI. POKRETANJE BOLONJSKOG PROCESA – DEKLARACIJA	104
1. Pojam bolonjskog procesa	104
2. Zajednička deklaracija evropskih ministara obrazovanja sazvana u Bolonji	105
3. Bolonjska Magna Carta.....	107
a) Preambula	108
b) Osnovni principi	108
c) Sredstva.....	109
4. Kopenhaška deklaracija	111
a) Evropska dimenzija.....	112
b) Transparentnost, informacija i upravljanje.....	113
c) Priznavanje kompetencija i kvalifikacija.....	113
d) Obezbjedivanje kvaliteta	114
5. Berlinska konferencija	115
6. Saopštenje iz Mastrihta	116
7. Bergenski sastanak ministara.....	117
8. Pripreme visokog obrazovanja za 2010. godinu	118
VII. CILJEVI BOLONJSKOG PROCESA	119
1. Evaluacija.....	119
a) Standardi za evaluaciju	119
b) Odabir za evaluaciju	120
c) Osnovni parametri za evaluaciju.....	120
d) Primjer strukture tabele za nastavničku samoevaluaciju.....	121
e) Kontinuirana evaluacija rada univerzitetskog nastavnika i saradnika	121
2. Osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju.....	125
a) Pristupi kvalitetu i standardima	127
b) Evropski i međunarodni trendovi u osiguranju kvaliteta.....	128
c) Ciljevi usvajanja zajedničkih, evropskih standarda i smjernica u osiguranju kvaliteta.....	129
d) Kako uključiti studente u osiguranje kvaliteta	130
e) Primjer osiguranja kvaliteta nastavnog osoblja na Univerzitetu u Sarajevu	132
3. Akreditacija.....	134
4. Kreditni sistem	137
a) ECTS bodovi (kreditni)	137
b) ECTS skala ocjenjivanja.....	138
c) ECTS i studenti	141
d) ECTS i univerziteti	141
e) Primjena ECTS-a u praksi	141
f) Ključna obilježja ECTS-a.....	142

g) Dodjeljivanje bodova.....	143
h) Diploma supplement?	143
5. Organizacija studija iz perspektive cjeloživotnog učenja	146
VIII. PANEVROPSKI UNIVERZITET „APEIRON“ – ORGANIZACIJA RADA	148
1. Vizija, misija i ciljevi fakulteta na Panevropskom univerzitetu „Apeiron“.....	149
2. Metrika i metodika studija na Univerzitetu „Apeiron“	152
3. Pravila osnovnog studija na Univerzitetu „Apeiron“.....	157
4. Učenje na daljinu i virtuelni studij.....	158
5. Magistarske i doktorske studije na Univerzitetu „Apeiron“	161
IX. ZAKLJUČAK.....	164
LITERATURA	170
PRIOLOG	173
Zakon o visokom obrazovanju Republike Srpske i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju.....	174

svrvoja visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini s posebnim osvrtom na Republiku Srpsku. Uspostavljenjem teme na tabelno doradeno i utvrđen predmet rada i formulisan problem istraživanja.

Formulisanje problema istraživanja trajalo je nešto duži period, počev od izbora naučnog područja do konačnog izbora teme. Polazna osnova je globalni interes za usušno naučnu oblast obrazovanja u srednjem i visokom. U okviru tako širokog skopozona interesovanja, trebalo je utvrditi tačan, logičan i prihvatljiv naziv teme, pri čemu treba uzeti u obzir sve pravilne metodološke pravila prave naučne teme. Najbolje rešenje je bilo izabrati temu koja se odnosi na problem ili upravo o proširokom kompleksu problema. Takvim naučnim i metodom rada došli smo do optimalne teme pod naslovom „Savićenne analize i razvoja visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini“

Utvrđeni predmet istraživanja predstavljaju obimno obrazovanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini počev od osnivanja Univerziteta u Sarajevu i razvoja obrazovanja 70-ih godina prošlog vijeka i prave „eksplozije“ visokog obrazovanja prije deset godina, pa do najnovijih naučnih proučena u visokom obrazovanju putem onlajnskog procesa.

Visoko obrazovanje predstavlja tradicionalno krutu strukturu pa čak i dogmatsku politiku koja veći dio vremena prelazi u promjene. Ipak splet društvenih okolnosti

U Bosni i Hercegovini, Ministarstvo nauke, kulture i sporta, 1998. god. 22. str. 144-145. Ilije, M. (2010). *Visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo: [izdavač].